TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR
AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB

Udjenza ta' nhar it-Tnejn, 30 ta' Mejju, 2022

Avviz tat-Talba numru: **106/2021**

SMINA POULTRY PRODUCTS LIMITED
[REG. NRU. C-22868]

VERSUS

E.M. IMPORT EXPORT LIMITED
[REG. NRU. C-80222]

It-Tribunal;

Ra l-Avviz tat-Talba prezentat nhar is-7 ta' April, 2021 fejn l-attrici talbet li l-konvenuta tigi kkundannata thallasha s-somma ta' elf, tmien mija u sebghin ewro u disa' u tmenin centezmi (€1,870.89c) rapprezentanti ammont dovut ghal konsenja ta' prodotti tat-tigieg fuq medda ta' diversi xhur, hekk kif ahjar deskritt fl-Avviz tat-Talba. L-imsemmi ammont ta' €1,870.89c jinkludi fih s-somma ta' €23.60c rapprezentanti spejjez legali in konnessjoni ma' ittra legali emessa mill-attrici lill-konvenuta b'rabta ma' din il-kwistjoni.[1] L-attrici talbet ukoll l-ispejjez ta' dawn il-proceduri, tal-mandat kawtelatorju ta' sekwestru intavolat kontestwalment ma' din il-kawza[2] u kif ukoll l-imghax legali kummercjali dekorribbli mid-data tas-26 ta' Lulju, 2020 sad-data tal-pagament finali.

Ra li ghad li debitament notifikata bl-atti ta' dawn il-proceduri, il-konvenuta naqset milli tipprezenta risposta fit-terminu preskritt mil-ligi ghal dan il-ghan u lanqas ma deher xi rapprezentant taghha (jew xi difensur ghaliha) ghas-smigh ta' dan il-procediment.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa;

[1] Ara *a fol*. 2.
[2] Kopja ta' liem qatt ma giet ezibita fil-kors tal-proceduri u lanqas ma saret referenza ghan-numru tieghu waqt din il-kawza.

Ra l-atti processwali kollha;

It-Tribunal jikkunsidra;

Illi l-Artikolu 9(2)(a) tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi illi, "*Bla hsara ghal kull regola msemmija fis-subartikolu (1), ġudikatur – Ghandu jiżgura li kaz ghandu, daqskemm ikun possibbli, jinstema' u jinqata sommarjament fl-istess jum tas-smigh tieghu u li dak is-smigh ma jtulx iktar minn seduta wahda*."

Il-paragrafu (b) ta' l-Artikolu 13 ta' l-istess imsemmi Kapitolu jiddisponi illi, "*Jekk xi parti tonqos li tidher fid-data stabbilita ghas-smigh tal-kawza, id-disposizzjonijiet li gejjin ghandhom jghoddu ... Jekk il-konvenut jonqos li jidher, il-gudikatur jista jiddeċiedi l-kawza fin-nuqqas tal-konvenut u tista ssir ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut, u d-disposizzjonijiet tas-Sub-titolu VI tat-Titolu I tat-Tielet Ktieb tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, li jirrigwardaw l-ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut fil-qrati inferjuri ghandhom jghoddu mutatis mutandis*."

Minn qari ta' din ic-citata disposizzjoni, jidher li hija mhollija fid-diskrezzjoni tat-Tribunal jekk huwa jiddiferixxiex il-kawza jew le ghal gurnata ohra sabiex jisma' lill-parti mharrka f'kaz li din ma tidhirx quddiemu.

Fil-kaz prezenti, u hekk kif registrat fl-udjenza tal-15 ta' Novembru, 2021 (*a fol*. 24), il-konvenuta giet debitament notifikata bl-atti processwali. Cionostanti tali notifika, il-konvenuta la ressqet risposta fit-terminu li trid u tghid il-ligi u lanqas ma deher xi rapprezentant taghha quddiem it-Tribunal fl-udjenza appena msemmija li kienet tmiss wara n-notifika lilha ta' l-atti u, addirittura, lanqas ma deher xi rapprezentant legali taghha sabiex issehh kontestazzjoni tal-pretiza attrici fl-udjenzi sussegwenti. Tali konvenuta, ghalhekk, kienet giet dikjarata fi stat ta' kontumacja, skond id-dettami tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta, fl-imsemmija udjenza tal-15 ta' Novembru, 2021.

Fil-konfront ta' l-imsemmija konvenuta gie prezentant kapitolu mill-attrici fl-udjenza tal-15 ta' Novembru, 2021 (ara Kapitolu *a fol*. 26). Dan il-kapitolu gie dikjarat bhala mistqarr fl-udjenza successiva, hekk kif registrat fil-verbal ta' l-udjenza tas-17 ta' Frar, 2022 (*a foll*. 27–28). Peress li l-konvenuta naqset milli tirregistra dehera biex twiegeb ghal tali kapitolu, fid-dawl ta' tali omissjoni, l-istess kien jisthoqqlu jigi emmnut. Ghalhekk dan ghandu jittiehed bhala mistqarr. Kif diga' mghadud, dan kollu gie debitament puntwalizzat fil-verbal ta' l-udjenza l-ahhar imsemmija.

It-Tribunal josserva illi, in linea ta' principju, il-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament previsti u determinati mill-ligi taht il-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta [*vide* Artt. 698(2) u 702(3)]. Minn tali disposizzjonijiet huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f'min lilu jigi deferit ta'

fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni *in re* **Anthony Borg v. Samwel Veneziani** (Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998), illi "*din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu, saret prova posittiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut*." Fl-istess sens ara s-sentenza *in re* **Stephen Vella et v. Bollicine Limited** (Appell Inferjuri, 9 ta' Jannar, 2008).

Madanakollu, ghalkemm huwa veru li l-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wiegeb ghalihom u ma jkunx iggustifika l-omissjoni tieghu li jikkontesta l-kawza formalment, ghandhom jitqiesu bhala konfessjoni (i.e., l'hekk imsejha konfessjoni gudizzjarja). Imma dana ma jfissirx li min hu tenut jiggudika huwa obligat joqghod dejjem fuq dik il-prezunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija semplici mezz ta' prova, u ghandha tigi ezaminata u valjata flimkien mal-provi l-ohra kollha tal-kawza, b'mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunux konfacenti mal-provi l-ohra tal-kawza, u l-gudikant jidhrilu li ghandu jaghti prevalenza lil dawk il-provi l-ohra, l-konfessjoni prezunta derivanti mis-subizzjoni ghandha ccedi quddiem dawk il-provi l-ohra. F'dan is-sens ara d-decizjoni *in re* **Tabib Dr. Antonio Zammit et v. Francesco Pace et** (Prim'Awla, 28 ta' Gunju, 1952). In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffermaw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemostra l-fondatezza tal-pretensjoni tal-parti attrici in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevat mill-Qorti ta' l-Appell kolleggjali fil-kawza *in re* **James Trapani et v. Vincent Cilia** (28 ta' April 2000), "*il-kapitoli jitqiesu konfessati però dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga' prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja' nghad is-subizzjoni setghet tintalab f'kull parti tal-procedura.*"

Sa zmien pjuttost recenti, il-Qorti ta' l-Appell (sede inferjuri) kompliet tikkonsolida dan il-hsieb u orjentament guridiku hekk kif rifless fis-sentenza *in re* **Absolute Services Ltd v. Stefan Darmenia**, moghtija fil-11 ta' Novembru, 2020. Hija wkoll interessanti s-sentenza ta' dan it-Tribunal, izda diversament presedut, *in re* **Complex Co. Ltd v. Clive May**, emessa fis-27 ta' Mejju, 2021, li mhux biss thaddan u tirrikalka l-insenjamenti hawn fuq esposti, imma tkompli tamplifika t-tematika *de quo* b'senjalazzjonijiet gurisprudenzjali ulterjuri.

Apparti l-imsemmija konfessjoni/jiet gudizzjali, it-Tribunal ha kont ta' l-iStatement of Account ezibit flimkien ma' l-Avviz tat-Talba (*a fol*. 3), tal-ittra legali imressqa ukoll flimkien ma' l-Avviz tat-Talba (*a fol*. 2) u ta' dak li affermat bil-gurament rapprezentant tal-kumpannija attrici fl-udjenza tad-19 ta' Mejju, 2022 fejn stqarret hekk: "*Dehret*

Annette Rodo, direttrici tas-Socjeta' Attrici. Annette Rodo, fil-kwalita' taghha ta' direttrici fi hdan is-Socjeta' Attrici, wara li giet somministrata l-gurament mit-Tribunal, ikkonfermat bil-gurament illi s-Socjeta' Attrici kienet u ghadha kreditrici fil-konfront tas-Socjeta' Konvenuta fl-ammont ta EUR1870.89 u li fil-mori ta' dawn il-proceduri ma sehh l-ebda pagament akkont ta' tali cifra mill-Konvenuta jew minn terzi ghan-nom tal-Konvenuta u li ghaldaqstant, l-imsemmi ammont ghadu sallum-il gurnata dovut fis-shih. Annette Rodo, fil-kapacita' premessa u ghal kull bwon fini ikkonfermat bil-gurament taghha d-dokument, ossija statement of account, ezebit a fol.3 tal-atti processwali u kif ukoll id-deskrizzjoni fattwali kontenuta fl-Avviz tat-talba (a fol.5)." Din l-evidenza, mehuda flimkien, taghti sostenn lill-pretiza attrici.

Ghalhekk, fid-dawl tal-appena indikati provi mressqa mill-attrici – u anke bl-adoperu tad-diskrezzjoni ekwitattiva vestita f'dan it-Tribunal *ex lege* skond l-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta – it-talba attrici timmerita li tigi milqugha peress li tressqu provi tajbin u sufficjenti li jsostnu dak domandat mill-attrici fi procediment gudizzjarju bhal dan. Tali provi ma gew bl-ebda mod kontradetti u dan it-Tribunal, ezaminati l-istess fil-kwadru probatorju intier, ma jiddubitax mil-veracità u r-rilevanza taghhom.

Ghaldaqstant, it-Tribunal, jaqta' u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa' t-talba ta' l-attrici u konsegwentement jikkundanna lill-konvenuta biex thallas lill-istess attrici is-somma komplessiva ta' elf, tmien mija u sebghin ewro u disa' u tmenin centezmi (€1,870.89c), bl-imghaxijiet bir-rata ta' 8% fis-sena fuq l-imsemmi ammont dekorribbli mis-26 ta' Lulju, 2020 sad-data tal-hlas effettiv u finali.

L-ispejjez gudizzjarji marbuta ma' dawn il-proceduri huma kollha a kariku tal-konvenuta, ghajr ghal dawk tal-allegat mandat kawtelatorju ta' sekwestru peress li t-Tribunal m'ghandux evidenza xierqa li turi l-ezistenza tieghu.

ft. **AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB**
Gudikatur

ft. **ADRIAN PACE**
Deputat Registratur